

Josep Pla

"PA I RAIM"

Quarta sessió de "Coses vistes,"
Primera edició.

Sorítoral Selecta

Grate parantes

Aquest llibre de l'Editorial Selecta, constitueix el 25 volum de "Cores Vistes". Porta per títol, com els volums anteriors, el de la primera narració continguda en el llibre.

Encara que és indispensable repetir - per evitar confusions i situar aquests papers en la seva cronologia - que baix la denominació de "Cores Vistes" està projectada la publicació dels meus escrits de joventut o sigui aquells que foren editats entre els anys 1917 i 1925 amb una intervenció estrictament narrativa. Queda per tan excluida de l'index general de "Cores Vistes" la meua obra periodística d'aquell període que fou - que deu ésser perdoni! - abundantíssima.

Alguns escrits compresos en la denominació general de "Cores Vistes" foren parcialment publicats en llibres, revistes i diaris i la majoria han sofert en les meues cassetes, més de vint i cinc anys. Tan els escrits publicats, com els inèdits, han estat ara objecte d'una revisió a fons - revisió que al meu entendre ha contribuït a donar-los una substància i una forma més susceptible d'acostar-se a una redacció definitiva. La necessitat de que han estat objecte m'obliga a fer una declaració, que és aquesta: l'única versió autèntica i reconeguda ~~publicada~~ de la meua obra literària narrativa és la continguda en els volums de l'Editorial Selecta titulats: "Cores Vistes", "Rodejo amb peixos", "L'illa dels castellers" i "Pa ^{que s'obria en} raiu". Si dius d'aquests sense aparèixer algun altre volum - cosa perfectament possible - s'entendria afectat per identica característica d'autenticitat, l'utilització, en la forma que sigui, de la versió primitiva, no podrà ésser signada amb el meu nom ni donada per una obra meua.

Una altra declaració, encara, m'importa fer: aquests papers porten necessàriament el llast de l'època en que foren escrits - una època que era molt distinta de la que vivim. El fet de que una part d'ells vegi la llum amb tanta posterioritat, el fet de que tots ells hagin estat revisats, en

un ambient social i literari tan diferent, no permet pas dissociar-los ni dels anys en que foren, primitivament escrits, ni de les característiques literàries d'aquells moments. Es diu: jo espero que les persones que s'acostin a aquests llibres amb una intenció crítica no oblidaran de situar el seu contingut en la seva autèntica cronologia. Això potser ens tingut per una mera pretensió després de la revisió de que han estat objecte aquests escrits. Però no ho és, pas, no les revisions que tenen per objecte més l'eliminació i la poda de les branques mortes d'un escrit que la modificació de l'esprit de la seva escriptura, són operacions tan normals, tan justificades i necessàries, que no voldria pas abandonar les imprescindibles incidències d'aquesta ironia sense aplicar-les a la meua obra entera. És forç que he hagut de fer per no venjar en molt indrets aquesta escriptura, per respectar-ne les característiques que estan molt lligades de la meua manera actual de pensar i de fer, però en resum, he suficient per demostrar que si a més hegués d'elaborar de cap a de nou aquests escrits, el resultat seria no se si més o menys veixit, i no hi ha dubte, en tot cas, que seria molt diferent.

La revisió s'imposava per raons claríssimes: aquests papers tenien una característica molt desagradable: semblaven improvisacions realitzades a corrent de ploma, en mitjà del natural desordre d'una activitat periodística molt intensa, de procedir d'aquella manera de treball i de recolliment que la societat exigeixen. Molts vegades, coses que haurien arribat a tenir una certa precisió en el meu pensament, no haurien pogut superar l'aspecte de desordenada temptativa que presentaven, per falta d'utilització suficient dels mitjans expressius. Per altra part, narracions que haurien estat pensades per arribar unides i lligades convenientment, després de la seva unió, per exemple, de "Roby", de "Loze, vint", - foren presentades distocadament. D'altra banda, l'improvisació mateixa, l'inequívoca d'expressió, la falta de lleure, carregava aquells escrits de molta broxa inútil, perquè, i sempre més, feia, quan hom treballa d'aquesta manera, escriure llarg i difús que curt i precís. La revisió, doncs, s'imposava com una condició indispensable en el moment d'intentar una edició d'aquests papers. Lloc que aquest treball ha estat tan útil que repetint el desig que expressava fa un moment diré que espero fer el mateix amb les

den o dotze mil planes que si disposo del anys normals de vida deixare escrits.

Ara si em fessin dir a quin gener ~~se situen~~ el teu ni pertencixen aquets, "Core, Vint", em seria difícil d'acabar-ho. Es tracta en definitiva de presentas sense malicia, una, quantes amistats fetes en ambients vistos i precisos. Es clar - diria el lector i això e, una manera, encara, de presentas. se me mateix. Pot ser, si. De tota manera, aquets escrits registren una ~~esforç~~ ^{esforç} de despersonalització i em semblen fixis, la propia presentació es producció d'una ~~manera~~ per via indirecte i disminulada i això la fa més personable i d'un pas més lleuger.

En la concepció de "Core, Vint", hi ha un cert, notoriament, l'admiració que receto pels pintors holandesos de caracters. Es tractat de posar sobre el paper, escalonades, un seguit d'escenes de la vida humana, escenes molt diverses, amb la més seria, la bella, barrejades, alternant el vic i la virtut, la linia del sentiment i la linia fien cada de l'insanitat. No se pas si he arivat a un resultat. No podria pas assegurar-ho.

J. P.

Palafugell, hivern 1951